

веденого ранжування російськомовні студенти отримали оцінку «відмінно» ($p < 0,05$). Середні бали для оцінок В, С (добре) та для оцінки D (задовільно) в обох досліджуваних групах були однаковими або близькими (результат не достовірний, $p > 0,05$). Це можна пояснити наявністю широкого діапазону оцінювання. До прикладу, у додатку до диплому про вищу освіту у студента, що отримав більше як 150 балів і у студента, який мав 130 балів, вказано оцінку «добре», хоча рівень їх знань предмету суттєво відрізняється. На нашу думку, це є одним з недоліків рейтингової системи оцінювання, який можна усунути, ввівши фіксовану шкалу.

Таким чином, не зважаючи на позитивні моменти в навчанні російськомовних студентів на кафедрі медичної біології та генетики, успішність серед студентів, які навчалися англійською мовою, була вищою.

Висновки

1. Аналіз успішності іноземних студентів, які навчаються за кредитно-модульною системою, показав вищий рівень знань англомовних студентів, порівняно з російськомовними.

2. Середній бал англомовних студентів протягом усіх досліджуваних років відповідав різним оцінкам за шкалою ECTS (від оцінки «відмінно» до «задовільно»), тоді як російськомовні студенти оцінені на «відмінно» тільки в 2013–2014 навчальному році.

3. Широкий діапазон оцінювання студентів є одним з недоліків рейтингової системи, який можна подолати, ввівши фіксовану шкалу.

Перспективи подальших досліджень

Провести аналіз успішності студентів-іноземців стоматологічного та фармацевтичного факультетів.

Література

1. Комирєнко В. І. Економічні аспекти приєднання України до Болонського процесу: сутність та основні позиції Болонського процесу. Динаміка розвитку ВНЗ України / В. І. Комирєнко // Економічний часопис-XXI. – 2004. – №6. – С. 48-52.

2. Медична освіта у світі та в Україні/ Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерій, О. П. Волосовець [та ін.] – К.: Книга плюс – 2005. – 383 с.

3. Нагріний Я. П. Болонський процес і забезпечення якості освіти / Я. П. Нагріний // Фармацевтичний часопис. – 2011. – №1. – С. 74 - 76.

4. Про шляхи удосконалення якості освіти в НМУ імені О.О.Богомольця відповідно до міжнародних стандартів якості / В. Ф. Москаленко, О. П. Яворовський, Л. І. Остап'юк [та ін.] // Медична освіта. – 2009. – №2. – С. 50 – 53.

5. Сиротинська І. Д. Досвід викладання дисципліни «Медична хімія» для іноземних студентів спеціальності стоматологія / І. Д. Сиротинська // Світ медицини та біології. – 2013. – № 3. – С. 98 – 100.

Фрич Н.І.

Аналіз успеваемости студентов-иностранцев специальности «Лечебное дело» на кафедре медицинской биологии и медицинской генетики

Ивано-Франковский национальный медицинский университет, Украина

Резюме. В статье обобщен опыт преподавания медицинской

биологии студентам-иностранцам специальности «Лечебное дело» Ивано-Франковского национального медицинского университета по кредитно-модульной системе. Согласно поставленной цели проведен сравнительный анализ успеваемости студентов-иностранцев, которые учились на английском и русском языках на кафедре медицинской биологии и генетики Ивано-Франковского национального медицинского университета в течение 2010–2014 годов. Объектом исследования были результаты успеваемости 490 студентов, из них 392 – англоязычные и 98 – русскоязычные. Результаты исследования показали, что успеваемость англоязычных студентов выросла с 2010 до 2014 года, соответственно (132) и (142) баллов. Этот показатель достоверно превышал таковой у русскоязычных студентов.

Таким образом, анализ успеваемости иностранных студентов, обучающихся по кредитно-модульной системе, показал высокий уровень знаний англоязычных студентов по сравнению с русскоязычными.

Средний бал англоязычных студентов в течение всех исследуемых лет соответствовал разным оценкам по шкале ECTS (от оценки «отлично» до «удовлетворительно»), тогда как русскоязычные студенты оценены на «отлично» только в 2013–2014 учебном году.

Широкий диапазон оценивания студентов является одним из недостатков рейтинговой системы, который можно преодолеть, введя фиксированную шкалу.

Ключевые слова: студенты-иностранцы, кредитно-модульная система, Болонский процесс.

N.I. Frych

Analysis of the Academic Performance of Foreign Medical Students at the Department of Medical Biology and Medical Genetics

Department of Medical Biology and Medical Genetics

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Abstract. The experience of teaching Medical Biology to foreign medical students at the Ivano-Frankivsk National Medical University under conditions of credit-modular system of organization of training process is summarized in this article. According to the purpose of the research, the results of the academic achievements of students studying in English and Russian at the Department of Medical Biology and Genetics of Ivano-Frankivsk National Medical University over a period of four years (2010–2014) were analyzed.

Academic performance results of 490 students (392 were English-speaking students and 98 were Russian-speaking students) were the **objective** of the study. The results showed that the academic performance of English-speaking students increased from 2010 to 2014, 132 and 142 points, respectively. This rate was significantly higher compared to Russian-speaking students.

Thus, the analysis of the academic achievements of foreign students under conditions of credit-modular system of organization of training process showed that the knowledge level among English-speaking students was higher as compared to Russian-speaking students.

The average score of English-speaking students during all years of study was responded to various marks on ECTS scale (from “excellent” to “satisfactory”). Russian-speaking students were assessed as “excellent” only in 2014.

A wide range of students’ assessment is one of the disadvantages of the rating system, which can be overcome by a fixed scale.

Keywords: students, credit-modular system, the Bologna process.

Надійшла 09.02.2015 року.

УДК 37.013.78+37.011.32

Яцишин Н.Г.

Право на недосконалість як важлива складова становлення особистості

Прикарпатський центр репродукції людини

Кафедра акушерства та гінекології ім. І.Д. Ланового

Івано-Франківський національний медичний університет, Україна

Резюме. У статті йдеться про основи соціальної роботи як самостійної навчальної дисципліни. Також розглянуто можливість

вдосконалення студентів шляхом виховання та їхнього «права на недосконалість», обговорено співвідношення понять прав та

обов'язків.

Ключові слова: соціальна робота, виховання, особистість.

Соціальна політика держави на сьогоднішній день набуває особливого значення. І вона в значній мірі реалізується в соціальній роботі.

Яку ж мету ставить перед собою соціальна робота? Насамперед це регулювання правових, економічних відносин індивіда та суспільства, а також надання кожній людині допомоги та підтримки у вирішенні виникаючих проблем, подоланні перешкод на шляху до самореалізації та самоствердження.

Водночас не можна стверджувати, що основний зміст соціальної роботи полягає тільки у наданні допомоги індивіду, його підтримці, соціальному захисті, тому що соціальна робота є також одним з важливих і найбільш складних інструментів соціального контролю.

Корені своєї соціальної роботи бере ще з біблійних часів. Тоді це була благодійність, релігійний обов'язок віруючого, система гуманітарних послуг нужденним. У наші часи соціальна робота визнана як професія, що потребує спеціальної підготовки, як окрема галузь науки і як самостійна навчальна дисципліна. Підготовка спеціалістів базується на комплексі предметів. Майбутнім соціальним працівникам просто необхідні знання з психології (загальної, вікової, педагогічної, соціальної, юридичної, психології праці), педагогіки, медицини, права, соціології.

Конститутивна думка про освіту і виховання в сучасному контексті соціальної роботи концентрується на положенні забезпечення у педагогічному процесі студентам можливості самостійно й активно брати в ньому участь. В основу цього покладено ідею, що індивідуалізм сам за своєю природою зацікавлений у самостійності. З цього погляду можна розглядати право на недосконалість як право самим визначати свої недоліки. Суверенітет у цьому розумінні полягає не в усуненні чи компенсації слабкостей, а в їх визнанні. Кожен студент має можливість індивідуально й осмислено змінювати своє життя.

Сучасна педагогіка концентрує увагу на питанні про досконалість людини. Студент, як і будь-яка людина – недосконала істота, але все ж він як такий існує лише у стадії між недоліками та удосконаленням. Це означає, що виховання проявляється в антропологічній відповідальності за недоліки і переходить його межі з точки зору досконалості.

Ці думки ми знаходимо в педагогіці Руссо, Фребеля, Канта, погляди яких не торкаються педагогічних концепцій та теологічних імплікацій, які спрямовані на досягнення найвищого рівня та орієнтацій на досконалий зразок.

Але педагогіка, яка орієнтується на модель необмеженого вдосконалення людини, нашою увагою є на проблеми, коли має брати до уваги «недосконалих» людей, зокрема, студентів. Поряд із сучасними прагненнями до безмежного панування гуманності, в останні часи все голосніше лунає заклик: «Право на недосконалість, на імперфектність». Ідея «права на недосконалість», як здається, є моральним правом, яке стає легітимним лише в людському контексті. Його вихідним положенням є визнання відмінностей. Право на недосконалість передбачає, що студенти та їхнє оточення повинні звертати увагу на те, з чим пов'язані їх відмінності, чи залежать вони від їх моральних, фізичних здібностей і властивостей.

Ідеальний портрет сучасної людини, що твориться за такими критеріями, як досягнення, успіх, кар'єра, змагання, раціональність і прагнення до влади, відсутність страждання, здоров'я, активність, удосконалення, дає підставу для визначення поняття «неповноцінності» як відхилення від нормативної концепції особистості для всієї людини.

Представлені при цьому тези проголошують, що не-

повноцінність містить культурну норму, яку обмежує. Студент є не тільки «власне» неповноцінною істотою, а й встановлює педагогічну культуру освітніх заходів.

Чи означає право на недосконалість право на виховання, чи право на недосконалість пояснює право на помилку?

Виховання – це точний приклад основного права, яке пов'язане ab initio з позитивним основним обов'язком. Поняття, моральне право тоді лише має сенс, якщо воно закріплене, є моральною нормою.

Якщо поняття морального права ґрунтується на обов'язку, не враховуючи прийняті гіпотетичні або категоріальні обов'язки, то змістовно обов'язки похідні від прав, які звернені до інтересів і потреб індивідуумів.

Немає сенсу говорити про обов'язок, коли не повинна порушуватись цілісність іншого, якби інший не цікавився своєю цілісністю. Таким чином, права і обов'язки не завжди симетричні: наскільки осмислено слід говорити про обов'язки і права і наскільки сумнівним і незначним фактом є тема про обов'язок виховання, що є справа без обов'язків, наприклад, обов'язки студентів і викладачів. Таким чином, можна констатувати і права викладачів, яким не відповідають симетричні обов'язки: обов'язки не зашкодити, гарантувати піклування і підтримку, а також забезпечити у високій мірі увагу, прихильність і турботу. Виходячи з антропології інтересів та потреб викладачі повинні бути б гарантувати своїм студентам умови, у яких вони могли би бути захищеними та щасливими. Студенти ж, у свою чергу, повинні мати власний світогляд, відчуття відповідальності та готовність до майбутньої складної діяльності.

Література

1. Соціальна робота/соціальна педагогіка (понятійно-термінологічний словник)/Під загред. І.Д.Зверєвої. – К.: Етносфера, 1994. – 119 с.
2. Людина і економіка: Соціоекономіка: Навчальний посібник для вузів. – К.: Просвіта, 1996. – 336 с.
3. Циркин С.Ю. Справочник по психологии и психиатрии детского и подросткового возраста – СПб.: Издательство «Питер», 1999. – 752 с.
4. Нейко Є.М., Скробач Н.В., Яцишин Р.І., Нейко Н.В. Морально-психологічні основи виховання студентів // Архів клінічної медицини, №1. – 2005. – с. 90-92.

Яцишин Н.Г.

Право на несовершенство как важная составляющая становления личности

Кафедра акушерства и гинекологии

Ивано-Франковский национальный медицинский университет

Резюме. В статье говорится об основах социальной работы как самостоятельной учебной дисциплины. Также рассмотрена возможность совершенствования студентов путем воспитания и их «права на несовершенство», обсуждены соотношения понятий прав и обязанностей.

Ключевые слова: социальная работа, воспитание, личность.

N.H. Yatsyshyn

The Right to Imperfection as an Important Part of Identity Formation

Carpathian Center for Human Reproduction, Ivano-Frankivsk, Ukraine
Department of Obstetrics and Gynecology, Ivano-Frankivsk, Ukraine
Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Abstract. The article highlights the basics of social work as an independent discipline. The possibility of students' perfection by education and their "right to imperfection" were discussed; the correlation between rights and duties was investigated.

Keywords: social work, education, personality.

Надійшла 16.02.2015 року.